

[Damsgaard.]

om dette seminarium ligger ved Ballerup eller ved Lyngby. Den slags argumentation synes jeg godt man kunne undlade at tage med.

Jeg synes, jeg har ret til at sige til den højtærede undervisningsminister, som jeg gjorde det ved første behandling: hvis det er ministerens mening, at alle privatseminarier eller de fleste eller i hvert fald flere end de to privatseminarier, der her er tale om, skal gøres til statsseminarier, bør ministeren sige os det klart nu. Hvis ministeren tænker på at foreslå, at flere seminarier overgår til staten, har folketingskrav på at få det at vide nu, inden det træffer bestemmelse om disse to seminarier.

I det udvalg, der har behandlet de to lovforslag, og hvis arbejde det ærede medlem hr. Lysholt Hansen har omtalt — det var nu ikke nogen særlig omfattende behandling, der fandt sted — har ministeren fremlagt et stort talmateriale, der skal bevise, at det er dyrere at uddanne en lærer på et privatseminarium end på et statsseminarium. Disse tal virker nu ikke så overbevisende på mig, som de har gjort på det ærede medlem hr. Lysholt Hansen. Ved første behandling opstillede jeg nogle beregninger på grundlag af de tal, der var tilgængelige for mig, taget fra statsregnskabet. De viste, at uddannelsen var billigst på privatseminarium, og det forekommer mig også umiddelbart at være mest sandsynligt. I ministerens talmateriale har man taget statens udgifter til 18 privatseminarier, og dertil har man lagt skolepengene. Dette tal har man divideret med elevtallet. For statsseminariernes vedkommende har man taget statens udgifter, og derfra har man trukket et beløb til øvelsesskolerne, ikke det virkelige, men et anslået beløb, hvorved man får reduceret statens udgifter til de 8 statsseminarier med ca. 25 pct. Man har derefter divideret det således reducerede tal med elevtallet. Man når til det for mig mærkelige resultat, at 8 statsseminarier koster ca. 5,6 mill. kr. eller ca. 700 000 kr. i gennemsnitlig årlig driftsudgift, mens 18 privatseminarier koster 18,5 mill. kr. eller mere end 1 mill. kr. gennemsnitlig i årlig driftsudgift. Det kan efter min mening ikke være rigtigt, og hvorfor ikke?

Ifølge loven modtager privatseminarierne et tilskud. For det første 85 pct. af dokumenterede lærerlønninger; de skal nøjagtig følge statsseminariernes satser. Her mangler altså 15 pct. For det andet får privatseminarierne et beløb til driften beregnet pr. klasse. Dette beregnedes tidligere til godt $\frac{2}{3}$ af, hvad en statsseminarieklasse kostede i drift, men i 1958 fikseredes dette beløb, dog stadig til $\frac{2}{3}$ af statsseminariernes klassetilskud, så her mangler godt og vel 30 pct. For det tredje ydes der et tilskud til bygningernes og samlingsernes drift til forrentning og afskrivning på $3\frac{1}{2}$ pct. af vurderingen. Da man for statens lån betaler 4 pct., men for andre lån omtrent det dobbelte i prioritetsrenter, mangler der også her noget i fuld dækning. I disse tre forhold, jeg her har draget frem, dækkes det manglende af skolepengene. Når man i ministeriets talopstilling lægger skolepengene til, før man finder gennemsnitsudgiften for privatseminarierne, indregnes altså det, som staten og skolepengene giver til lærerlønninger, klassetilskud og bygninger og samlinger, men når man regner statsseminariernes udgifter ud, regnes der kun med den årlige driftsudgift, som alene dækker lærerløn og drift pr. klasse. Man går altså ud fra, at statsseminarierne bor aldeles husfrit. Der foretages dog senere i ministeriets materiale, side 7 er det vist, et fradrag, men dette fradrag er da givet for lille. Jeg tror, det er bedre at gå ud fra selve tilskudsloven, og så er det uimodsigeligt, at staten må spare 15 pct. af lærerlønnen og godt 30 pct. af tilskuddet til driften pr. klasse.

Statistik er jo en vanskelig kunst, og tal kan opstilles på flere måder og bruges til flere ting. Jeg ved, det er dristigt af mig, det har jeg fået at vide tidligere af den højtærede minister, at diskutere ministeriets statistiske behandling af det herhenhørende talmateriale, men til trods herfor mener jeg nu alligevel, at min opfattelse af tallene har sandsynligheden for sig.

Men det principielle, det er det vigtigste, som jeg også har sagt det til indledning her i dag og gjort opmærksom på ved lovforslagernes første behandling. Jeg kan kun beklage, at to gamle, traditionsrige seminarier nu vil give sig ind under staten, men jeg indrømmer, de har selv